

**MIOKARD INFARKTINI ERTA ANIQLASHDA
EXOKARDIOGRAFIYANING ROLI.**

Ism: Abdumalikova Farangiz Baxodir qizi

Email: abdumalikovafarang1z07@gmail.com

Toshkent Davlat Tibbiyot Universiteti talabasi

Aktualnist: Jahon sog‘liqni saqlash tashkiloti (JSST) ma'lumotlariga ko‘ra, yurak-qon tomir kasalliklari har yili 17 milliondan ortiq insonning hayotiga zomin bo‘ladi va miokard infarkti (MI), ya’ni yurak xuruji, butun dunyo bo‘ylab keng tarqalgan va hayot uchun xavfli kasallik bo‘lib, har yili taxminan 32,4 million kishi aziyat chekadigan hayot uchun xavfli sog‘liq muammosidir. MI odatda o‘tkir va kutilmagan holda yuz beradi, shu sababli uni **erta aniqlash** bemor hayotini saqlash va asoratlarni kamaytirishda hal qiluvchi ahamiyatga ega. Zamonaviy diagnostik metodlar ichida exokardiografiya — invaziv bo‘lmagan, tezkor va keng qo‘llaniladigan usul sifatida ajralib turadi.

Maqsadi: Ushbu ishning maqsadi miokard infarktini erta aniqlashda exo diagnostik samaradorligini o‘rganishdir. Miokard devori harakatining anomaliyalarini baholash.

Klinik amaliyotda ikki o'lchovli (2D) ekokardiografiya orqali vizual (ko'z olami) baholash mintaqaviy sistolik funktsiyani tezkor baholash imkonini beradi. Har bir tasvir tekisligida chap qorincha (CHQ) bir nechta segmentlarga bo'linadi, har bir segment qisqarish darajasini ko'rsatish uchun raqamli qiymatga ega. Amerika Yurak Assotsiatsiyasi yaqinda 17 segmentli modelni tavsiya qildi Segmentlarning joylashuvi ishemiyani baholashni tezlashtirish uchun koronar arteriyalar hududini kuzatib boradi. Qisqartirish disfunktsiyasining

og'irligi, shunga ko'ra, har bir segmentda vizual ravishda normal qisqarish yoki giperkineziya uchun 1, gipokineziya uchun 2, akineziya uchun 3, diskineziya uchun 4 va anevrizmal segmentlar uchun 5 sifatida baholanadi, 3 va global devor harakati balli keyinchalik barcha segmentlardagi ko'rsatkichlarni o'rtacha hisoblash yo'li bilan hisoblanadi. Oddiy CHQ devor harakati balli indeksi 1 ga teng va devor harakati anomaliyalari og'irligi oshgani sayin indeks ortadi. Devor harakati ballari indeksi va funktsional buzilish o'rtasida yaxshi bog'liqlik mavjud: devor harakati ballari indeksi 1,1–1,9 kichik infarkt hajmini bashorat qilishi mumkin va 2,0 ga teng yoki undan katta indeks asoratlar paydo bo'lishini bashorat qilishi mumkin.

AQShda Mayo Clinic da o'tkazilgan tadqiqotda 120 nafar o'tkir koronar sindrom shubhasi bilan kelgan bemorlar tekshirilgan. Tadqiqotda **global longitudinal strain (GLS) yordamida exokardiografiya** orqali yurak mushagidagi shikastlanishlar aniqlangan va uning sezgirligi **88%** ekani ko'rsatildi. Tadqiqot shuni isbotladiki, strain tahlili miokard infarktini **simptomlar va troponin oshishidan oldin** aniqlash imkonini beradi.

Xulosa qilib aytganda, Exokardiografiya, ayniqsa GLS va segmental devor harakati bahosi yordamida, **miokard infarktini erta aniqlashda** muhim diagnostik vosita hisoblanadi. Ushbu metod orqali MI ning dastlabki bosqichlari aniqlanadi, prognoz baholanadi va tezkor muolaja boshlash imkoniyati yaratiladi. Zamonaviy usullar, jumladan myocardial work va strain tahlillari, erta diagnostika samaradorligini yanada oshiradi.